

Асоциация на индустриалния капитал в България вчера в медиите

Вестник Пари

✓ Д-р Милена Ангелова: Сивият бизнес процъфтява най-силно в строителството

http://pari.bg/static/pdf_archive/2011/br_44.pdf

Всеки втори българин (52.8%) е убеден, че относителният дял на сивата икономика се е увеличил през последните три години, показва представително социологическо проучване сред населението. Изследването е осъществено през есента на 2010 г. в рамките на проект "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", който Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) изпълнява в партньорство с КНСБ от 2009 до 2013 г. по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансирана от Европейския социален фонд.

Едва 6.6% от населението вярва, че сивата икономика е намаляла. Нещо повече, гражданите оценяват, че сенчестият бизнес стига до 58% и даже доминира в стопанската атмосфера у нас.

Единодушие има и за това кои са най-силно засегнатите браншове. На първо място и според населението, и според работодателите и работниците е строителството. След него се нарежда туризмът. Сиви практики има и в здравеопазването, а на четвърто място всички изтъкват млекопреработването.

Статистически представителната извадка на 1000 работници и служители от цялата страна също показва, че 48%, или почти половината от бизнеса работи на тъмно. Работодателите са само с няколко пункта по-въздържани, но също не отричат, че делът на неформалната икономика стига до 42.2%.

Преекспониране на темата

Социолозите смятат, че населението е склонно да преувеличи оценката за относителния дял на сивия сектор. Общественото мнение у нас, казват авторите на трите изследвания, страда от прекомерни обобщения и преекспониране на някои случаи. Хората си правят обобщаващи изводи от единични сигнали и тази особеност се отчитала при изследването на социални процеси и явления.

Малцина например съобщават, че са участвали в подкуп (предлагали или получавали), но мнозина са убедени, че има корупция и корупционни практики. Точно тази тенденция разширявала и обществената нагласа и за неформалния сектор в икономиката. Въпреки това експертите приемат, че е адекватен на реалността процентът, очертан от работодателите.

Дори 42.2% е тревожно висок праг в оценките за неформалната икономика, който ни сблъсква с въпросите как е формиран, защо расте делът на сенчестия бизнес и какво следва да се прави. Кой друг, ако не самите ние - работодателските организации, синдикатите и цялото гражданско общество - не настояваме да се ограничават вредните практики. Как конкретно са описани те в огледалото на социологията?

Сиви практики у нас

Типичните сиви практики в България са плащане под масата - пари "в плик" без отчет, труд без договор, нередовно изплащане на възнагражденията, укриване на печалби и данъци, плащане на социални и здравни осигуровки върху възнаграждения, по-ниски от действителните, сделки без фактури и отчитане на по-ниски обороти и печалби, нагласени конкурси при обществените поръчки, източване на ДДС и т.н.

Удивително е единодушието, с което и работодатели, и работници, и широките слоеве на населението смятат парите "в плик" и неосчетоводеният труд за основна проява на сенчеста икономика. Работниците обаче подценяват контрабандния внос, нефактурираните продажби и нелоялната конкуренция, за които сигнализират работодателите. Тук забелязваме и допълнителната причина, че допитването беше проведено, преди да гръмнат скандалите със специалните разузнавателни средства и за връзките на поредната власт с нелегалните канали през митниците.

Информация от пресата

Социолозите отново обръщат внимание върху начина, по който се формира обществената нагласа - тя е доминирана от медиите, и то от печатните медии. Всеки втори българин - 49.6% от населението, гради мнението си за сивия икономически сектор от прочетеното във вестника. Електронните медии и разговорите с познати имат едва по една пета от влиянието в общественото мнение - съответно 21.5 и 22.7%, а личните впечатления попълват само 6.2% от представите на българите. Обществената среда благоприятства журналистическите разкрития и е благодатна почва за тях, но за реални резултати са нужни не само статии, а и конкретни политики, норми и икономически рестриктивни мерки.

Причини за сивата икономика

И трите изследвани аудитории са единодушни в изброяването на причините и факторите, чрез които вирее сивата икономика.

Общественото мнение е единодушно и безпощадно откровено към пропуските в законодателството и честите промени в него, липсата на контрол, абдикирането на държавата от контролните ѝ функции.

Други фактори за ръста на сивата икономика са стремежът към бързо забогатяване на политическите елити и корупцията на всички нива, неефективността на съдебната система, ниските заплати на служителите в държавния сектор, високите данъци и пр.

Порочни практики

Повече от половината работодатели, участвали в националното представително изследване - 52.5%, подчертават, че цялостната държавна политика за условията за бизнес генерира порочни практики. 49.2% от работодателите сочат несъвършеното законодателство. Според 44.3% от анкетирания проблемът е в корупцията на чиновниците. Пак всеки втори – или 44.7%, упреква неефективността на съдебната система, а според 33.4% - проблемът е в неефективността на разследващите органи.

Законодателни пропуски

Изводът е, че съществуването на неформалната икономика е обвързано със законодателни пропуски - умишлени или волни.

Работодателите са наясно, че прибягването до сиви практики е нарушение на законодателството, но изправени пред дилемата “легитимност или оцеляване”, поемат известни рискове.

Част от новите “сиви” обаче използват променящите се норми като оправдание за нарушенията – извиняват се с непознаване на новите букви от регулацията. Така заобикалянето и преосмислянето се маскират като незнание.

Почти всеки пети - 23%, възприема кризата като утежняващо условие за правене на бизнес. Работодателите като цяло намират основните причини за неформалната икономика в макросредата и ги изброяват като “измислени режими” и “слабо работеща или неработеща административна рамка”. Така се генерират свободни парични потоци, които се ползват за други цели. На регионално и общинско ниво работодателите се оплакват от толериране и протекционизъм на определени фирми заради роднински и приятелски отношения.

Прекомерна търпимост

Защо обаче работниците и населението търпят тези аномалии? Според 78.4% така по-лесно се намира работа. За 68.4% това е шанс за по-високи месечни доходи, а 56.3% са без избор - жертват социални и здравни права, в това число се примиряват и с последицата, че получават по-ниска пенсия. Безработицата и кризата също изкривяват и усилват търпимостта към сенчестия бизнес.

Наблюденията са въз основа на анализите в рамките на 4-годишния проект за “Ограничаване и превенция на неформалната икономика”. Той има за цел да повлияе на социалноикономическата политика у нас и на обществените нагласи в посока създаване на нетърпимост към сивите практики.

[Вестник Класа](#)

✓ В началото на миналия век ли ще се връщаме?

http://www.klassa.bg/news/Read/article/161167_%D0%92+%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%8F+%D0%B2%D0%B5%D0%BA+%D0%BB%D0%B8+%D1%89%D0%B5+%D1%81%D0%B5+%D0%B2%D1%80%D1%8A%D1%89%D0%B0%D0%BC%D0%B5%3F

Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България

Решението на управляващите да приемат пакет от мерки за наблюдение на цените на храните по веригата производител-преработвател-търговец изглежда доста странно. Комисии срещу спекулата ни връщат в началото на миналия век. При пазарната икономика конкуренцията се грижи за цените и ако някой продава по-скъпо от другите, той просто не продава и фалира. Авторите на идеята твърдят, че в условие на поскъпване на цените на суровините в световен мащаб, се наблюдавало и липса на пазарна логика при поскъпването на някои продукти за изключително кратко време. Затова съществува обаче и Комисия за защита на конкуренцията, която трябва да следи да не се правят картелни споразумения по веригата производител-преработвател-търговец. При монополните доставчици съществува органът ДКЕВР, който лимитира и определя цените. Когато има хиляди доставчици, производители и търговци на една стока, всъщност конкуренцията между тях определя цената и фактора търсене и предлагане.

При функционираща пазарна икономика действията на една такава комисия срещу спекулата в зависимост от правомощията, които има, може да доведе до фалит на предприятия и производители. Защото ако някой каже: „Вие ще произвеждате тази стока на тази цена“, а себестойността ѝ е по-висока, трябва да се каже и кой ще плати разликата. В противен случай производителите ще спрат да произвеждат, вносителите ще спрат да

вносят и ще се получи дефицит. Следва купонната система.

Не звучи убедително, когато има хиляди производители на една стока и десетки хиляди търговци, те помежду си да са постигнали престъпен сговор как да вдигнат цената. Ако някой продава по-евтино, всички ще купуват от него, а той ще направи голям оборот и ще спечели много. Тогава всички ще се втурнат да правят като него, а цената ще отиде на пазарното си ниво. Всъщност може чрез административни средства цената да бъде определяна и регулирана. Но тогава някой трябва да плаща разликата между себестойност и фиксирана цена, щом тя е по-ниска от себестойността. Но кой да е този някой и откъде да вземе парите в условия на валутен борд? На този въпрос аз не мога да отговоря.

www.bulfax.com

✓ **В началото на миналия век ли ще се връщаме?**

<http://www.bulfax.com/?q=node/1511607>

Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България

Решението на управляващите да приемат пакет от мерки за наблюдение на цените на храните по веригата производител-преработвател-търговец изглежда доста странно. Комисии срещу спекулата ни връщат в началото на миналия век. При пазарната икономика конкуренцията се грижи за цените и ако някой продава по-скъпо от другите, той просто не продава и фалира. Авторите на идеята твърдят, че в условие на поскъпване на цените на суровините в световен мащаб, се наблюдавало и липса на пазарна логика при поскъпването на някои продукти за изключително кратко време. Затова съществува обаче и Комисия за защита на конкуренцията, която трябва да следи да не се правят картелни споразумения по веригата производител-преработвател-търговец. При монополните доставчици съществува органът ДКЕВР, който лимитира и определя цените. Когато има хиляди доставчици, производители и търговци на една стока, всъщност конкуренцията между тях определя цената и фактора търсене и предлагане.

При функционираща пазарна икономика действията на една такава комисия срещу спекулата в зависимост от правомощията, които има, може да доведе до фалит на предприятия и производители. Защото ако някой каже: „Вие ще произвеждате тази стока на тази цена“, а себестойността ѝ е по-висока, трябва да се каже и кой ще плати разликата. В противен случай производителите ще спрат да произвеждат, вносителите ще спрат да внасят и ще се получи дефицит. Следва купонната система.

Не звучи убедително, когато има хиляди производители на една стока и десетки хиляди търговци, те помежду си да са постигнали престъпен сговор как да вдигнат цената. Ако някой продава по-евтино, всички ще купуват от него, а той ще направи голям оборот и ще спечели много. Тогава всички ще се втурнат да правят като него, а цената ще отиде на пазарното си ниво. Всъщност може чрез административни средства цената да бъде определяна и регулирана. Но тогава някой трябва да плаща разликата между себестойност и фиксирана цена, щом тя е по-ниска от себестойността. Но кой да е този някой и откъде да вземе парите в условия на валутен борд? На този въпрос аз не мога да отговоря.

Други публикации

[вестник Пари](#)

✓ **Кристалина Георгиева: Цените на храните ще растат трайно**

http://pari.bg/article/2011/3/8/Cenite_na_hranite_shhe_rastat_trajno

Наблюдение на цените има смисъл за разкриването на картели, но борба с покачването на цените няма как да има в пазарна икономика, смята Кристалина Георгиева, еврокомисар за Международно сътрудничество, хуманитарна помощ и реакция при кризи

Преди дни се върнахте от границата с Либия. Какво точно видяхте и как ще помогне Европа?

- Определено Европа играе и ще играе много важна роля за стабилизирането на региона и за помощ в хуманитарен план. Тъй като нито тунизийците, нито египтяните и другите страни - Алжир, Нигер, които вече също получават бежанци - имат възможности да се справят сами. Как помагаме? По три начина. Първият е политическият натиск, който се оказва на Кадафи - със санкции и с това да се мобилизира международната общност да бъде твърдо на една позиция. Второ, като помагаме за поемането на този поток от бежанци. Те не са традиционни бежанци, това са чуждестранни работници от повече от 14 страни, които искат да се върнат по домовете си. Ние трябва да намерим начин да съдействаме на всяка от тези групи. За китайците например това не е проблем, за тези от Бангладеш е голям проблем. Страната е бедна, хората са бедни, те са напуснали с едни дрехи на гърба си. Говорих с един от тях, той ми каза: "Ние без вас не можем да се оправим."

Какъв е размерът на кризата, за колко души става въпрос?

- Към днешна дата над 200 хил. души са напуснали. 102 хил. през Тунис, 98 хил. през Египет и останалите през Алжир и Нигер.

Това е до този момент. Но знае ли се колко могат да бъдат?

- Ние знаем, че в Либия има над 1.5 млн. чуждестранни работници. Освен това знаем, че ако до днес много малко либийци напуснаха страната - значи истински бежанци, сега това число се увеличава. Колкото повече се стреля вътре, толкова повече хора ще бягат. И това, което ние виждаме, е, че конфликтът се затегна. И това по всяка вероятност няма да приключи нито бързо, нито лесно, така че ние се готвим за сериозна работа.

Тоест като представител на Европейския съюз помагате за евакуацията не само на граждани на ЕС?

- Естествено. Това исках да кажа - това е третото нещо, което направихме (ние го направихме първо, но го слагам на трето място, защото беше сравнително по-лесно) - да изведем нашите хора. Около 10 хил. души европейци бяха там, 8000 изявиха желание да ги евакуираме. От тези, които изявиха желание, са останали не повече от 200 души, които искат да се върнат. Сега с боевете това число може да се увеличи. Но тези европейци, които са останали в Либия, са някъде около 1000 души. Това е задача, която си поставихме да решим бързо, и действително получихме резултати.

Колко ще струва това на Европа, имате ли достатъчно ресурс?

- Засега това, което Европа предоставя, е в порядъка на близо 50 млн. EUR, от които 30 млн. от Европейската комисия, плюс много помощ под формата на самолети, параходи за извозване на хора, медицински материали, лекарства, доктори... Зависи колко ще продължи, зависи колко хора ще бъдат засегнати. Ние говорихме с ООН, говорихме с Червения кръст, тяхното мнение е, че Европа много е помогнала да се създаде базата за решаване на хуманитарния проблем много бързо. Това е изключително бърза мобилизация. Нямам в себе си магическа пръчка да видя в бъдещето и не мога да кажа какво точно ще стане. Но мога да говоря на базата на това, което е ставало миналата година. Миналата година имаше големи и много сложни хуманитарни проблеми. Да кажем, за Хаити започнахме с 30 млн. EUR, а до края на годината те станаха 130 млн. EUR само от Комисията. С помощта от страните членки - над 300 млн. EUR. В Пакистан също започнахме с 10 млн. EUR, до края на годината ЕК даде 150, а общо Европа над 400 млн. EUR. Т.е. това, което мога да ви кажа е, че ние ще предоставим ресурси, които са пропорционални на проблема. Ако проблемът расте, ще растат и ресурсите. Когато започна хуманитарната криза, отделихме 3 млн. EUR, с всеки изминал ден правим оценка на ситуацията и съответно калибрираме ресурсите. Имаме готовност за различни сценарии.

Положението е много флуидно. Това, което си говорихме с професионалистите в ООН и Червения кръст, е, че в тази ситуация е изключително важно да имаме единен екип за оценка за това как се развиват събитията и също така за управление на действията. Което го има.

Всичко това се случва на фона на растящи цени на храните по света. Това в Либия предизвика и още повече покачване на цените на петрола. Има ли потенциал всичко това да предизвика криза на много други места?

- Определено това, което става, засилва проблемите на други места. Щом се качват цените на храните, това означава, че повече хора си лягат гладни. Миналата година това число беше някъде около 900 млн. души, сега прогнозите за тази година са, че ще бъдат 1 млрд. души. Естествено това има последици по места, които са далеч от Либия. Затова е изключително важно тази политика, която предприехме предишни години със Световната организация по изхранване - да позиционираме храни на места, където има повече бедстващи хора, но предварително (за да не чакаме да удари някъде кризата). Това при по-високи цени на храните какво означава - по-високи разходи, за да се посрещат техните нужди. За света тенденцията на покачване на цените на храните най-вероятно ще се окаже стабилна. Сега имаме пик, защото скочиха цените на нефта. Но имаме три фактора - повече хора в света, повече средна класа, която консумира повече, и повече непредсказуемост в климата поради климатичните изменения. И като добавим към тези три фактора спекулацията - естествено че не само сега, а в следващите години, в следващото десетилетие, ние трябва да се подготвим за това, че цените на храните ще растат. Разбира се, когато цените на храните растат и се задържат по-високи, това означава и повече производство. Тук, в България, имаме възможност да увеличаваме производството. Трябва да гледаме на този проблем и като на възможност за нас.

Тук обаче българското правителство иска да създаде специално звено, което да се справи със спекулата - използва се тази дума. Адекватно ли ви се струва подобно усилие за борба с нещо, което е тенденция в световен мащаб?

- Да се борят с покачването на цените, естествено няма как да стане в пазарна икономика. Освен ако не решим да се върнем към централното планиране, което знаем какво значи за изхранването на населението... това не може да стане. Но аз ви казвам, има четири фактора. Четвъртият е спекулацията. Да имаме наблюдение дали се създават картели, дали има изкуствено покачване на цените - това съм убедена, че ще го видим и в други страни по света. Това е например една от темите на Саркози, която той иска да се обсъжда в Г-10.

Защо? Защото спекулация с цените на хранителните продукти е имало и преди, и сега има повече, отколкото

в миналото. Следователно трябва да има такива наблюдения. Ние в комисията имаме наблюдения за конкуренцията и също следим дали има картелно поведение и ако има, взимаме много сериозни мерки. Но става въпрос само за антимонополни действия?

- Антимонополни и наблюдение на движението на пазара, да. Това би било смисленото действие.

✓ **БСК: Държавата не трябва да се меси в ценообразуването**

<http://pari.bg/static/pdf/pages/04.pdf>

✓ **Икономиката се раздвижи през януари**

<http://pari.bg/static/pdf/pages/14.pdf>

вестник Класа

✓ **Марияна Велкова, изп. директор на Агенцията за насърчаване на малките и средните предприятия:**

Подготвяме 12 стратегии в помощ на експортния потенциал на бизнеса

http://www.klassa.bg/news/Read/article/161264_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%B0+%D0%92%D0%B5%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%2C+%D0%B8%D0%B7%D0%BF.%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80+%D0%BD%D0%B0+%D0%90%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D1%81%D1%8A%D1%80%D1%87%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B8+%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B8%D1%8F%3A+%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%B2%D1%8F%D0%BC%D0%B5+12+%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%B8+%D0%B2+%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%89+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB+%D0%BD%D0%B0+%D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B0

Марияна Велкова е завършила Английската гимназия във Видин и право в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Има магистърска степен по икономика от УНСС. Започва трудовата си кариера в Министерството на търговията през 1993 г. Заемала е поста на директор на дирекция и ръководител на инспектората в Министерството на икономиката. Била е член на Държавната комисия по хазарта. От ноември 2009 г. оглавява Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия.

- Госпожо Велкова, какво трябва да направи собственик на малка фирма, за да получи помощта на вашата агенция?

- Внимателно да следи информацията, която публикуваме както за различните схеми по ОП „Конкурентоспособност“, така и за проекта за насърчаване на интернационализацията на българските предприятия, по който ние сме бенефициент. Освен това имаме и десет регионални сектора в страната, в това число и в София, към които фирмите могат да се обръщат във всеки един момент. В пакета документи по обявените схеми са включени и критериите, на които трябва да отговарят кандидатите и въз основа на които се извършва оценката. Смятам, че с цялата информация, която предоставяме, едно предприятие може дори да си самооцени проекта. Едновременно с насоките се публикува и наръчник за оперативно ръководство. Той е изключително ценен за изпълнението на получените финансиране проекти.

Колкото до интернационализацията на българските предприятия, непрекъснато публикуваме обяви за различните изложения по света, на които организираме национално участие. Тези дни успяхме да качим на сайтовете на повечето областни администрации индикативната програма за изложенията през втората проектна година. Отсега всички желаещи биха могли да се запознаят с нея и съответно да кандидатстват за участие. Искам да подчертая, че програмата за изложения е съставена в тясна връзка с браншовите организации. Именно те ни посочват кое изложение е важно за даден бранш, къде е добре да се проведе търговска мисия, какви биха били ползите за българския бизнес и пр. Желанието ни е да сме максимално близо до бизнеса и потребностите му.

- Какви ще бъдат основните моменти във вашата дейност през тази година?

- И през тази година нашата работа ще бъде свързана с насърчаване на предприемачеството и създаване на устойчива система за ефективно, прозрачно и законосъобразно изпълнение на програмите и проектите, съфинансирани от Европейския съюз. Вече имаме нов процедурен наръчник, регламентиращ процесите както в Междинното звено, така и в Управляващия орган на ОП „Конкурентоспособност“. Основната ни цел е да оптимизираме процесите и да съкратим сроковете за разглеждане на документите. От края на миналата година в сила е новият образец на декларация по Закона за малките и средните предприятия. В момента се разработват подробни указания за нейното попълване. С нея фирмите доказват в коя категория – микро-, малки или средни предприятия – попадат. Тя служи при кандидатстването в различни процедури, там, където

това е необходимо. Искаме да решим и друг проблем – забавеното плащане към бенефициентите. Срокът, който сме определили за разглеждане на отчетите по новите процедури и общи условия на договорите, е 40 работни дни.

Възложили сме разработването на 12 експортни стратегии. Смятам, че те максимално ще помогнат на бизнеса да развие експортния си потенциал. Същевременно ще обучаваме предприемачите как да организират износа на своята продукция, ще продължим да организираме тяхното участие в международни изложения и бизнес мисии. Тук също стремежът ни е да опростяваме правилата. Например вече не искаме от фирмите банкови гаранции при участие в изложенията, въпреки че по този начин поемаме известен риск. Разбира се, давам си сметка, че за бизнеса една година е много време. Той е в правото си да иска по-бързо да се променяме. Но промените в администрацията са свързани с определени процедури, които също трябва да се спазват. А те изискват технологично време.

- С какво реално тези експортни стратегии ще помогнат на бизнеса?

- Те имат за задача да проучат тенденциите на световните пазари и да дадат точна информация на нашия бизнес къде той има най-големи шансове и възможности да изнася своите стоки. Тяхното разработване ще бъде възложено чрез обществена поръчка. Когато бъдат готови, ще бъдат публикувани на експортния портал, който също се разработва от нашата агенция. Това става по линия на вече споменатия проект за насърчаване интернационализацията на българските предприятия. Той е на обща стойност над 27 млн. лв. Тези средства трябва да бъдат усвоени до 2013 г.

- Как работите с браншовите организации?

- По данни на статистиката в момента у нас съществуват около 350 хиляди действащи малки и средни предприятия. Браншовите организации защитават техните интереси и затова поддържаме постоянна връзка с тях. Представителите на браншовите организации са неразделна част от експертните групи, които създаваме при подготовката на различни документи. Моето мнение е, че трябва да има промени в Закона за малките и средните предприятия, които да регламентират принципите, залегнали в „Small business act“. Затова сме помолили браншовите организации за конкретни предложения. Консултативният съвет за насърчаване на малките и средните предприятия, чийто председател е министърът на икономиката, енергетиката и туризма, на последното си заседание реши да се подготвят и промени в Националната стратегия за развитие на малките и средните предприятия. Освен това, програмата за всички изложения и търговски мисии се изготвя в тясно сътрудничество с браншовите организации.

- Хората от бизнеса понякога сами признават, че им липсва достатъчно предприемаческа култура, особено при кандидатстването по оперативните програми?

- Наистина съществува подобен проблем. На нас ни е ясно, че представителите на бизнеса, особено на малките предприятия, не са достатъчно подготвени в това отношение. Затова започваме обучение на бенефициенти. Първото обучение ще бъде в средата на март, тъй като предприемачите в момента получават договорите си. Отчитаме тази празнота и затова и в другите обучения, които ще организираме през цялата година, ще включим модули за кандидатстване по ОП „Конкурентоспособност“.

- Кои са основните проблеми пред малките фирми при кандидатстването им по оперативна програма „Конкурентоспособност“?

- Опитът ни от миналата година показва, че те са свързани основно с подготовката на документи по проектните предложения. Проблем създават различните декларации – за малки и средни предприятия и за получените минимални и държавни помощи. Ето защо беше създаден новият образец на декларация за малки и средни предприятия. Друг проблем е представянето на годишния отчет за дейността, който е предназначен за статистически цели. Хората трудно различават този годишен отчет от финансовия отчет, който фирмите изготвят. Отчетът, който ние искаме, съдържа максималния обем от информация, необходима ни при оценката на проектите. Той съдържа информация, която липсва във финансовите отчети, например справка за броя на заетите лица, осъществения износ и т. н. По програмата за международно признати стандарти фирмите срещат трудности при определянето на професионалния опит на експертите. Когато им искаме документи за професионален опит, те често представят документи за квалификация. Опитваме се да решаваме всички тези проблеми своевременно, участваме в обсъждането им, организирано от управляващия орган.

- Много е модерно да се говори за административен капацитет, достатъчен ли е той у нас?

- Той зависи от две неща: от оптималното структуриране на държавната администрация и от добрата квалификация и опит на нейните служители. Реално имаме потребност от още добри експерти.

- Какво предвиждате да направите за обучение на бизнеса?

- В момента се подготвя специална програма. Първите десет семинара трябва да бъдат организирани до 20 април. И тук работим съвместно с браншовите организации и работодателските организации. Ние имаме собствен анализ, но искаме да чуем и тяхното мнение за това от какво точно се нуждаят предприемачите.

- Защо над една четвърт от фирмите се отказват от европарите, въпреки че техните проекти са спечелили?

- Основната причина е кризата и липсата на пари за съфинансиране, която тя породила. Освен това понякога фирмите отчитат, че с течение на времето отпада и необходимостта от реализирането на даден проект, особено що се отнася за технологично обновление. Просто тук нещата са доста динамични.

- Как ще коментирате факта, че определени браншове като текстила и производството на мебели не са допуснати да кандидатстват по мярката за технологично обновление на малки и средни предприятия?

- Част от критиките на Еврокомисията при изпълнението на ОП „Конкурентоспособност“ бяха свързани с липсата на фокусиране върху определени приоритети. Когато има ограничен ресурс, той трябва да бъде насочен към секторите, които носят най-бързо и най-много добавена стойност. В този смисъл тази политика е правилна. Друг е въпросът, че отделни елементи в нея могат да бъдат преразгледани. Предстои анализ на резултатите от кандидатстването по отворената схема за технологично обновление. До края на 2011 г. се предвижда още една процедура, в която могат да бъдат допуснати и браншовете, които сега нямат достъп. Всичко зависи от резултатите и изводите вследствие на анализа.

[вестник Дневник](#)

✓ Фалитите скочиха с 80% от началото на кризата

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/03/07/1055101_falitime_skochiha_s_80_ot_nachaloto_na_krizata/

От началото на кризата в България фалитите на фирми са скочили с 80%, а броят на компаниите в процедура по несъстоятелност се е удвоил. Това показват данните на Агенцията по вписванията, предоставени на "Дневник".

Ако през 2008 г., в края на която кризата се прояви за пръв път, имаше 239 фалита, през миналата година заради невъзможност да плащат и да покриват задълженията си от търговския регистър са заличени 428 дружества. През 2010 г. съдът е открил производство по несъстоятелност за 523 фирми, като се увеличават случаите, в които самата компания подава искане за това.

През предишните две години броят на фирмите в процедура по несъстоятелност беше значително по-малък – 339 (през 2009 г.) и 274 (през 2008 г.). Преди месец работодателските организации прогнозираха, че и 2011 г. ще е "силна" откъм фалити, част от които ще са оздравителни за компаниите.

Статистиката на Агенцията по вписванията показва, че сред най-засегнатите от кризата през миналата година са били строителните компании, туроператорите и фирмите от хранително-вкусовата промишленост. При туроператорите основната причина за фалитите е практиката големите клиенти и държавната администрация да отлагат плащането на самолетните билети, понякога дори с 45 дни след полета.

"В същото време агенциите са длъжни да се разплащат с авиокомпаниите два пъти месечно. Ако закъснеят три пъти, могат да загубят лиценза си от Международната асоциация за въздушен транспорт за продажба на самолетни билети, което на практика означава да фалират", обясни Ирена Георгиева, председател на Асоциацията на българските туроператори и туристическите агенти.

Шефът на строителната камара Иван Бойков обяснява причините за фалитите в бранша така: "Фирмите, които започнаха големи обекти в края на 2008 г., станаха зависими от банките, от които теглиха огромни кредити. После бяха принудени да подписват заробващи анекси с лихви по 12-13% при печалби от едва 3-4%." В края на миналата година 1200 фирми бяха заличени от Централния регистър на строителите

✓ В строителството и туризма са фалирали най-много фирми

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/03/07/1055069_v_stroitelstvoto_i_turizma_sa_falirali_nai-mnogo_firmi/

Само за три години кризата е удвоила броя на фирмите в процедура по несъстоятелност, а ръстът на фалитите е с близо 80%. Това показват данните, които Агенцията по вписванията предостави на "Дневник".

Ако през първата кризисна година 2008 г. фалитите бяха 239, през миналата година заради невъзможност да плащат и да покриват задълженията си от регистъра са заличени 428 дружества. През 2010 г. за 523 фирми съдът е открил производство по несъстоятелност, като нараства броят на случаите, в които самата компания подава искане за това. През предишните две години броят на фирмите в процедура по несъстоятелност беше значително по-малък (виж графиката).

Статистиката на Агенцията по вписванията показва, че сред най-засегнатите от кризата през миналата година са били строителните компании, туроператорите и фирмите от хранително-вкусовата промишленост. При туроператорите основната причина за фалитите е практиката големите клиенти и държавната администрация да отлагат плащането на самолетните билети.

"В същото време агенциите са длъжни да се разплащат с авиокомпаниите два пъти месечно. Ако закъснеят три пъти, могат да загубят лиценза си от Международната асоциация за въздушен транспорт за продажба на самолетни билети, което на практика означава да фалират", обясни Ирена Георгиева, председател на Асоциацията на българските туроператори и туристическите агенти.

"Проблемът е най-сериозен с поръчките от държавните институции, които формират 30% от общия обем на

продажбите. Има случаи, в които плащането става 45 дни след полета. В същото време често има изисквания за ниски цени, за които билетът трябва да се плати 21 дни предварително", допълни тя.

Така туроператорите задължняват все повече и повече, а истинско бедствие за тях е било изригването на исландския вулкан, който разстрои за дълго въздушния трафик. В края на 2010 г. министерството на икономиката заличи от регистъра на туроператорите 105 фирми, които не бяха подновили професионалната си застраховка.

Ето как описва ситуация в бранша шефът на строителната камара Иван Бойков: "Фирмите, които започнаха големи обекти в края на 2008 г., станаха зависими от банките, от които теглиха огромни кредити. После бяха принудени да подписват заробващи анекси с лихви по 12-13%, при печалби от едва 3-4%".

Той е песимист за 2011 г., тъй като в държавния бюджет почти не са предвидени капиталови разходи, а проекти по оперативните програми ще има едва през есента. Почти няма частни и общински инвестиции. В края на миналата година 1200 фирми бяха заличени от Централния регистър на строителите.

Председателят на асоциацията на хлебопроизводителите Георги Попов прогнозира, че тази година ще фалират поне един-два големи хлебозавода, които не са гъвкави като малките фирми.

Наскоро бизнес организациите обявиха, че очакванията им за 2011 г. са за нов ръст на фалитите. Според шефа на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България Огнян Донев това ще е годината на "оздравителните фалити".

Според Божидар Данев от Българската стопанска камара те ще са най-много в строителството, заради рисковите капитали, навлезли в сектора. Анализаторът от "Индъстри уоч" Лъчезар Богданов също прогнозира фалити и окрупняване на бизнеса най-вече в строителството и свързаните с него производства, но и в търговията, туризма и транспорта.

Някои от компаниите, изпаднали в несъстоятелност

"Марина блек сий ривиера" ООД е едно от дружествата в процедура по несъстоятелност. Българско-холандската фирма беше създадена, за да построи луксозен курортен комплекс между Бяла и Обзор. Бившият кмет на Маастрихт купи имот в бъдещия комплекс и това стана повод за политически скандал в Холандия.

"Алу-пласт" АД беше обявена във фалит през 2010 г. Собственикът на компанията - производител на алуминиева дограма, Динко Михайлов сам поиска това, след като дружеството не можеше да плаща задълженията си.

"Супер Боровец пропърти фонд" АДСИЦ, което купи доста имоти в Самоков, Балчик и София, е в процедура по несъстоятелност.

"Корона турс" ЕООД е сред туристическите агенции, обявени във фали.

"Мина Иван Русев", която е изцяло държавна собственост, също е обявена в несъстоятелност. Дружеството добиваше кафяви и лигнитни въглища край Радомир.

"Ажур-М" ЕООД е сред дружествата, заличени от търговския регистър през 2010 г. заради невъзможност да плаща по договорите си. Предприятието се занимава с обработка на кожи и търговия с кожени изделия.

"Евро хolidейс" АД, която е сред собствениците на "Грандхотел Приморско", е в процедура по несъстоятелност от миналата година. Дружеството е с адрес в Приморско и няма общо с туроператора "Еврохolidейс" ООД.

"Поглед медия" ЕООД, която издаваше в. "Поглед", вече е обявена във фалит. Дружеството е собственост на Съюза на българските журналисти. "Поглед медия" се управляваше от Петьо Блъсков.

"Витта фуудс" ООД е предприятие от хранително-вкусовата промишленост и от миналата година е в производство по несъстоятелност. Мажоритарен собственик е "Хранко инвест". "Витта фуудс" произвежда баници с марката "Царица" и точени кори.

"Кремиковци" АД. След дълги години опити да бъде спасен, металургичният гигант беше обявен във фалит през 2010 г. Синдикът от месеци прави неуспешни опити да продаде имуществото му на търг, за да плати на кредиторите на комбината

"Фадеса България" ООД е дъщерно дружество на испанската строителна компания "Мартинса-Фадеса". Компанията майка не можа да върне дългове за 5.2 млрд. евро и фалира през 2008 г. Българското ѝ дружество имаше проекти за строителство на жилищни сгради и търговски обекти в София и Мездра, но сега е в процедура по несъстоятелност

"Мострстрой" АД след неуспешен опит за откриване на производство по несъстоятелност през 2010 г., инфраструктурното дружество, контролирано от Васил Божков от вчера вече е в процедура по фалит. Миналата година съдът започна такива за две от подразделенията му - "Мострстрой - София" АД и "Мострстрой - Велико Търново" АД, но отказа да го направи за компанията майка.

✓ **Едва в края на мандата си кабинетът ще има концепция за таксите**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/03/07/1055073_edva_v_kraia_na_mandata_si_kabinetut_shte_ima/

Правителството възнамерява малко преди края на мандата си да има цялостен анализ колко и какви такси се събират в държавата, за какво отиват парите, както и концепция как да промени политиката си в тази сфера. Това се разбира от предварителната информация за обществена поръчка, която от Министерския съвет са публикували в Държавен вестник.

В обявлението се казва само, че поръчката е за "политика за таксите в съответствие с обществените отношения - условие за добро управление" и ще струва 2 млн. лв. с ДДС. Средствата са по оперативна програма "Административен капацитет".

Предвижда се анализът и концепцията за нова политиката за таксите да бъдат направени до 18 месеца след подписване на договора или най-рано към началото на 2013 г., обясниха пред "Дневник" източници в правителството. Едва след това пък ще се мисли за евентуални промени в законите. Дали няколко месеца преди парламентарните избори управляващите ще се заемат с такава реформа, или ще оставят темата за следващото правителство - засега не е ясно.

От министерството на икономиката обаче вече инициираха, а правителството внесе в Народното събрание промени в закона за ограничаване на административното регулиране, свързани именно със събираните такси. Те предвиждат от януари 2012 г. таксите, които държавата и общините налагат на бизнеса и гражданите, да се определят по нова методология и според реалните разходи за услугата.

Вчера пред "Дневник" министърът на икономиката Трайчо Трайков заяви, че тази нова методология действително ще заработи от началото на следващата година и няма да има забавяне. Тя също трябва да бъде подготвена след оценка на сегашното положение.

Попитан има ли разминаване в сроковете на ведомството му и тези на Министерския съвет или пък ще се правят паралелни проучвания и анализи, Трайков отговори: "Вие трябва да се занимавате не с всяка гайчица, където сте намерили несъответствие. Благодаря ви, че ми го казвате, аз това не го знаех. Но иначе предвиждаме това да стане от 2012 г., а иначе как и какво ще стане - животът е по-мъдър от всички ни."

Според плановете на правителството процедурата по възлагане на обществената поръчка трябва да започне през юни т.г., а срокът за изпълнение е 18 месеца. Този период не можел да бъде съкратен, тъй като трябва да се прегледат около 130 закона, въвеждащи такси и над 90 тарифи, да се направи анализ и да се подготви концепция за нова политика.

Сега не е ясно кои такси са разходоориентирани, кои са заради определена държавна политика, кои са подобни на косвени данъци, нито пък за какво се разходват средствата, коментираха пред "Дневник" източници от правителството. Според тях без тази информация е невъзможно да се направи цялостна уредба. Ще се търси и решение на проблема с аутсорсваните дейности и определяните за това такси от съответните гилдии, където Министерският съвет сега имал малко лостове за влияние.

За какво ще се ползват тези данни и анализ обаче не е известно, след като той ще е готов малко преди края на мандата, а и министерството на икономиката планира промени в тази сфера година по-рано.

Анализът на държавните такси би бил полезен за актуализирането на Административния регистър, в който са описани всички регулаторни режими, коментира пред "Дневник" зам.-председателят на Българската стопанска камара Камен Колев. "В него са описани стотици незаконни режими, които натоварват бизнеса. Те са гласувани от общинските съвети, които нямат правомощия за това", смята Колев.

✓ **Икономисти: Фискалният борд крие рискове за икономиката**

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/03/07/1055042_ikonomisti_fiskalniit_bord_krie_riskove_za_ikonomikata/

Идеята на финансовия министър Симеон Дянков за създаване на фискален борд може да възпрепятства икономическото възстановяване и дългосрочното развитие на българската икономика. Това заявиха пред "Дневник" икономисти, като визираха втората цел на пакта - "да гарантира балансирана бюджетна позиция и да не допуска дефицит над 3% от БВП".

Представените в края на февруари мерки предвиждат всяка есен при изготвянето на проектобюджета за следващата година, ако прогнозата е да има рецесия, държавата да има право да влоши бюджетното салдо спрямо конкретната година с 0.37 от очаквания спад на БВП. Ако пък има поредица от няколко години с рецесия, държавата може да си позволи увеличаване на дефицита по същата формула, но само докато размерът му стигне 3% от БВП, а последващо ще се забрани с ограничения в конституцията.

Обратно - при икономически растеж, предложението на финансовото министерство е всяка година бюджетното салдо да се подобрява спрямо предходната отново с 0.37 по очаквания процент на икономическия растеж. Изключения ще се допускат само когато отношението на държавния дълг към БВП е под 20%, като тогава консолидацията няма да е задължителна.

Критиците макроикономисти оспорват пакта с аргумента, че при изготвянето на бюджетна цел дефицит или излишък и залагането на правила за тях не трябва да се взима конкретното изменение на БВП - растеж или

спад, а отклонението на БВП от неговия потенциал.

Тезата им е, че дори и да има скромно икономическо растеж като очаквания за тази и следващата година, може да е необходима политика на умерен или нисък бюджетен дефицит, ориентирана към стимулирането на икономиката, а не подобряването на бюджетното салдо да се превръща в основна цел. Обратно, когато икономиката започне да расте с темпове над потенциалния БВП, тогава трябва да се преследват бюджетни излишъци, съкращаване на разходите и други мерки, с които икономиката да се опази от прегряване.

Зад това становище застават Петър Чобанов, който бе директор на Агенцията за икономически анализи и прогнози (АИАП), бившият заместник-министър на финансите Любомир Дацов и още един от водещите икономисти в агенцията, който пожела анонимност. Подобни на техните възгледи изказаха още съпредседателят на "Синята коалиция" Иван Костов, както и заместник-председателят на ДПС Алиосман Имамиев в дните, когато бяха посетени от Симеон Дянков за консултации около пакта.

Съобразяването на бюджетните цели с отклонението от потенциалния БВП и провеждането на политика, която по всяко време да стимулира представяне на икономиката близо до нейния потенциал, предполага изготвянето на т.нар. циклично приспособен бюджетен баланс и с изчисляването му се занимават аналитичните звена към правителствата или финансовите министерства на съответните държави.

В България тази задача изпълняваше закритата вече АИАП, като с изпълнението е натоварена дирекцията за икономически анализи във ведомството на Симеон Дянков.

Неофициално източници от финансовото министерство също признаха, че е по-правилно да се изхожда от разликата между потенциален и реален БВП и тя да е водеща при определянето на бюджетната позиция. В същото време обаче било много трудно да се впишат промени в конституцията, зависещи от теоретични понятия като потенциален БВП, които отгоре на всичко били и трудни за определяне.

Подобно, че и по-сериозно опасение пък изказаха макроикономистите Георги Ганев и Георги Ангелов. И според двамата за политически цели може да се представи нереалистично висока оценка за потенциалния БВП, с която да се оправдаят и нагласите за прекомерни разходи. Затова Георги Ганев заяви, че при всичките теоретични условности и трудността с точност да се определи потенциалният БВП, изчисленията трябва да се правят в независим орган като БНБ.

Според Георги Ангелов това става още по-трудно за България, където има твърде малко натрупване на емпирични данни и дава за пример предкризисните оценки, че икономиката може дълго да расте с по 6%, но след това е станало ясно, че финансовият сектор и строителството повече няма да са важни двигатели на икономиката и автоматично потенциалът се е понижил с 2 процентни пункта.

"Воденето на активна политика в тази насока би предположило България да признае необходимостта от бюджетни дефицити и да изчисли необходимия държавен дълг за финансирането им. С тези средства трябва да се финансират и реформите в чувствителни сектори като здравеопазване, образование и пенсионната система. Веднъж след като икономиката се съживи, изплащането на тези задължения няма да е трудност", заяви бившият служител на АИАП, който пожела да не цитираме името му.

Циклично приспособеният бюджетен баланс обаче се налага като водещ ориентир в икономическата политика на големите държави от ЕС през последните години, а първите изследвания за него датират от 70-те години на миналия век. Въпреки че за негова база се приема кейнсианската концепция, а с нея вървят и множество критики, в свое проучване от март 2009 г. Европейската комисия също изтъква ключовата му важност.

В изследването си експертите на ЕК сочат като пример как една твърда бюджетна политика може да намали гъвкавостта на пазара на труда и да допринесе за дългосрочно високо ниво на безработицата. В същото време ориентирането на бюджета към потенциалния БВП би формирало антициклична позиция на държавата, която би била и най-ефективното средство за осигуряване на дългосрочна устойчивост в публичните финанси. При този тип бюджетирание може да се заложат и автоматични стабилизатори, които да предотвратяват трусове при промени в икономическия цикъл, се посочва още в документа на ЕК.

Петър Чобанов, макроикономист, Институт за нов икономически напредък

Само растежът не говори нищо за цикличната позиция. Трябва да се вземе предвид и потенциалният БВП и правилото да изхожда от пакта за стабилност и растеж, който гласи, общо взето, че като се гледа циклично приспособеният бюджетен баланс, като имаш растеж над потенциала, трябва да затягаш дефицита с поне 0.5 процентни пункта, а като си под потенциала, можеш да го разхлабваш, като не трябва да надхвърляш 3% дефицит. Трябва да си имаш средносрочна бюджетна цел, която да е съобразена със застаряването на населението и натиска върху публичните финанси в много дългосрочен период.

За нас средносрочната цел може да е балансиран бюджет, като отклоненията са в лоши времена и после като те се преодолеят, да следва консолидация, за да се постигне поставената цел. Същото важи и когато растежът мине потенциала на БВП. Тогава цикличната позиция може да изисква излишък. В сегашния си вид пактът за финансова стабилност предполага, че ако държавният дълг е над 20% от БВП

и икономиката расте 6 години с по 6% на година, ще се достигне в размер 7-8%, което е прекалено. Точно това е проблемът.

Прекаленото автоматизиране на тези правила може да наложи неадекватна и дори проциклична бюджетна политика. По принцип подкрепям идеята за правила, съгласен съм, че трябва да ги има, но наистина трябва да са внимателно обмислени и да се търси консенсус около тяхната формулировка, така че да не пречат на икономическото развитие, и в същото време да има гаранции, че те ще се спазват, защото самото им вписване в конституцията не предвижда санкции за евентуално нарушаване.

Любомир Дацов, бивш заместник-министър на финансите

Предложенията бяха внесени със сбъркани теоретични постановки и съгласието на някои партии с тях показва, че те имат ниско ниво на капацитет и експертност. Самата идея за бюджетни правила не е лоша, но те трябва да отговарят на нуждите на икономиката. Пактът не предлага механизъм, защото правилата трябва да оказват какво да се прави, ако нещо се случи с икономиката. Изпълнението и прокарването на циклично приспособен бюджет обаче може да влезе в противоречие и с другите правила – за ниско преразпределение на БВП през държавния сектор, както и с идеята вдигането на данъците да става само с квалифицирано мнозинство.

Така подготвени, правилата не спомагат за правилна политика и избягване на крайности, защото едно правителство може да не спазва никаква дисциплина, но за следващото вече да липсва възможност за гъвкавост. Нищо не пречеше на правителството и финансовото министерство при ГЕРБ и досега да водят разумна политика. Можеше да въведат същите правила още тази година с промени в Закона за устройството на държавния бюджет и само ако се потвърди ползата от тях, да се заложат в конституцията. Освен това липсва и професионален диалог какви точно трябва да са правилата и къде да се впишат, а това е тема на експертен разговор.

Георги Ганев, макроикономист, Център за либерални стратегии

Абсолютно нищо не пречи да се води антициклична политика и без бюджетни дефицити. Ако икономиката има голям излишък в една година и на следващата отчете балансиран бюджет, това също е антициклична политика. За периода от юли 2007 г. до юли 2008 г. бюджетът бе с излишък 6% от БВП, преди да започнат есенните харчове на тройната коалиция. Не е важен балансът на бюджета, а изменението в баланса на бюджета.

Аргументът с потенциалния БВП е прекрасен, но на теория. Много хора спорят с него дори и на теоретично ниво и той изобщо не е безкритично приет. Причината е, че никой не може да измери с точност потенциалния брутен вътрешен продукт. Ако някой твърди, че знае къде е той - лъже. А финансовият министър не знае къде е той и в същото време трябва да взема решения. Имаме примери за политически нагласени прогнози и няма да се изненадам в бъдеще, ако се появи нагласа за дефицит, лесно да се подхвърли становище, че потенциалът на БВП е много висок и така да се оправдаят необосновано високи разходи.

Липсват и гаранции, че евентуалното поемане на нов държавен дълг няма да има отрицателни последици - че няма да изплаши инвеститорите и да предизвика свиване на потреблението. За това първо е нужно доказателство, че това няма да навреди, и едва след това емитирането на дълг да се обсъжда от гледна точка на ползите. Самото измерване на потенциалния БВП може да има достоверност само ако се прави от БНБ. Агенцията за икономически анализи и прогнози вече е закрыта, но преди това бе на пряко подчинение на финансовия министър и винаги ще има съмнения за политическа намеса при изготвяните от нея прогнози.

Георги Ангелов, макроикономист, Институт "Отворено общество"

На теория наистина по-добрият вариант е да се изхожда от потенциалния БВП. Проблемът е, че и в сегашния проект има текстове, които позволяват правилата да се заобикалят, а вписването на потенциалния БВП дава още една такава възможност. Пример за това е Великобритания и управлението на Гордън Браун, по чието време постоянно се заявяваше, че потенциалният БВП е много висок, и се оправдаваха дефицитите в продължение на десетилетие.

За България определянето на потенциалния БВП е още по-трудно. Преди кризата смятахме, че има потенциал в продължение на години икономиката да расте с по 6%, но днес се вижда, че предпоставките за този растеж не са били устойчиви и 1-2 пункта от този потенциален растеж се загубиха. България има твърде много структурни промени в икономиката - комунизъм, преход, приватизация и за това има твърде малко емпирични данни за прогнозиране при сегашната структура на икономиката. Въпреки че на теория потенциалният БВП е по-добър индикатор, на практика трудно може да се изчисли потенциалният БВП, особено когато става дума за страни с резки промени в структурата на икономиката и ограничен период от данни, които да се ползват при определяне на антициклична бюджетна позиция.

✓ **Бизнес климатът се подобри с 2,7 пункта**

<http://www.monitor.bg/article?id=282736>

Повишен оптимизъм сред мениджърите на българските фирми за бизнес обстановката отчита анкета на Националният статистически институт (НСИ) за февруари. Любопитното е, че най-позитивно настроени за бъдещето са заетите в промишлеността и строителния бранш. Например бизнес климатът в строителството през февруари се е повишил с 5,1 пункта спрямо януари. Този показател в промишлеността се е увеличил с 4,1 пункта на месечна база, показват данни на статистиката.

Причината за подобряването на бизнес климата в строителството са положителните очаквания на мениджърите за следващите шест месеца. Въпреки че в момента строителната активност е понижена, прогнозите са, че през следващите месеци ще стартират нови големи пътни и ВиК обекти. Според мениджърите в строителния бранш намалявал броят и на клиентите, които бавели плащания за вече изпълнени дейности. В анкетата те посочват още, че не се планира повишение на цените през следващите 3 месеца.

2,5 пункта пък делят бизнес климата

в промишлеността от дългосрочните му средни стойности. Още в края на миналата година беше отчетен ръст в промишлеността, което е главната причина за оптимизма на мениджърите в двата сектора. Увеличението на износа на българските индустриални предприятия у нас също има позитивно въздействие.

Според данните на статистиката мениджърите в промишления сектор също запазват положителните си очаквания за следващите 6 месеца на годината.

Оттам обаче признават, че производствената активност остава намалена, а и осигуреността с поръчки е близка до нивата от изминалите месеци. Заетите в индустрията посочват още, че очакват повишение на цените през следващите 3 месеца. Данните на статистиката показват, че

поскъпване е имало и досега

Например през януари с 12% са се повишили цените на промишлените продукти спрямо същия месец на миналата година. Поскъпване се отчита и на месечна база. Увеличение на цените през януари спрямо декември има в преработващата промишленост с 0,9% и в добивната промишленост с 2,8%.

С 1,2 на сто се увеличава бизнес климатът в сектора на услугите през февруари спрямо предходния месец.

Освен позитивните очаквания за подобряване на обстановката мениджърите в този бранш отчитат и подобрение в настоящото търсене на услугите. Оттам посочват още, че е възможно поевтиняване на цените през следващите три месеца. Въпреки това мениджърите споделят, че не се планира сериозно увеличение на персонала.

Продажбите на дребно с процент надолу

Единствено при бизнес климата в търговията на дребно се отчита понижение с 1,1 пункта спрямо януари.

Причината е, че мениджърите отчитат понижение в продажбите през последните месеци. Един от основните проблеми според тях е недостатъчното търсене, затова и заетите в бранша не планират повишение на цените на дребно през следващите месеци.

Въпреки това с 2,7 пункта се е увеличил общият показател за бизнес климата спрямо януари. Независимо че остават още 8,3 пункта, за да се достигне дългосрочното средно равнище на показателя, има сигурни признаци на подобряване на очакванията на бизнеса. Според статистиката общият показател на бизнес климата все пак се е повишил с 9,3 пункта от най-ниската си стойност за последните две години.

www.money.bg

✓ **България: ниски заплати, ниско качество**

http://money.bg/news/id_1155632700/България_ниски_заплати_ниско_качество

В България заплатите и производствените разходи са ниски. Ниско е обаче и качеството на произвежданите там продукти. Две български дизайнерки, живеещи във Виена, за цената на българските грешки.

Юлия Дамянова разговаря с две млади дизайнерки, които живеят и работят в австрийската столица Виена. Те произвеждат голяма част от изделията си в български ателиета, не само заради по-изгодните цени, но и от желание да помогнат като създадат работни места в родината си.

"Стартираха в България първо от патриотична гледна точка", казва Лили Плоскова. От четири години тя произвежда в България собствени модели чанти, ръкавици, колани и други кожени продукти. От скоро създава и калъфи за мобилни телефони. "Там става дума за милиметрова точност. Когато калъфът е малко по-голям, апаратът пада, а когато е малко по-тесен, телефонът изобщо не влиза вътре. Когато става дума за

производството на такъв продукт, моите изисквания за точност в България винаги са изглеждали пресилени", разказва тя.

Твърде големи прищявки от чужбина?

Лили Плоскова си спомня за още един пресен пример с друг свой кожен продукт: "Допълнителният материал, който се прибавя към коженото изделие не беше съобразен с температури - при затопляне единият материал се свива, а другият не. В България тънкости от този сорт в производството понякога се считат за прищявки, но за изискванията на един западноевропейец това не са прищявки, а нормално качество."

Проблеми с качеството има и дизайнерката на дрехи Мария Дойчинова. Моделите ѝ се продават в бутици във Виена, Флоренция, Берлин и Москва. От около пет години тя шие продуктите си в България. "Хората се стараят, но качеството наистина не е особено високо. Винаги в началото имам сериозен проблем със знанието на шивачките, тъй като те са свикнали да шият по-прости неща, а при нас става въпрос за бутикови облекла с по-специфични кройки. Минаваме винаги през един доста сериозен обучителен период, който за мен е свързан с много време и доста усилия, защото трябва да има и желание от другата страна, което не винаги е налице. Но, общо взето, нещата вървят."

Въпреки това Мария Дойчинова е принудена постоянно да сменя българските ателиета, с които работи: "Повтаря се една и съща история. Когато вече постигнем едно задоволително качество и започнем да работим, тогава пък се качват цените. Ателиетата започват да смятат, че са по-специализирани, без оглед на това, че са се специализирали покрай нашата фирма. Имат усещане, че трябва да качат цените, което за мен вече става неизгодно, защото аз също гоня някаква цена."

В Германия - по-евтино, отколкото в България

Лили Плоскова казва, че грешките и некачествената продукция също излизат скъпо на поръчителите, които плащат за тях от своя собствен джоб: "Следният пример: Ако един продукт на Запад струва 5 евро, а в България 2 евро, половината от доставените продукти често са неизползваеми. При тях има дефекти, лепила, неправилно ушити места или просто съсипан материал. Когато ми се наложи да повтора поръчката, практически отново идвам на същата цена, която бих платила в германска фирма, от която ще дойдат перфектно изпълнени продукти, перфектно опаковани и изпратени по пощата за тяхна сметка." Затова част от продуктите си дизайнерката произвежда именно в Германия и Швейцария, където това ѝ излиза по-евтино, отколкото в България.

Наред с качеството Мария Дойчинова е забелязала и друг сериозен недостатък в работата си с български ателиета: "Времето някак си не се цени в България. Просрочват се срокове, което води до една верижна реакция." Въпреки това младата дизайнерка е оптимист: "Аз все още вярвам и наистина много искам в България да подпомагам българските ателиета, да шия и да работя с тях. Първо, разбираме се - все пак сме от една държава. Имахме текстилна индустрия, шивашка индустрия. Всичко това съществува на някаква по-ниска база и ми се иска да вярвам, че може да се развие в едно по-високо качество."